

VEČERNIK

eto XIV.
tev. 125

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3, tel. 280
POŠTNI ČPKOVNI RAČUN 11.406

Maribor, sreda 5. junija 1940

INARČUNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din.
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Hitler napovedal novo ofenzivo

Današnje dnevno povelje: „Vojaki! Z današnjim dnem je spet oživila zahodna fronta. K vam hite nove divizije, ki se bodo prvič srečale s sovražnikom“

GLAVNI STAN VODJE RAJHA, 5. jun. DNB. Vodja rajha in vrhovni poveljnik obrambne sile je izdal naslednjo dnevno zapoved: „Vojaki zahodne fronte, Dunkerque je padel. Ujetih je 40.000 Francozov in Angležev kot zadnji ostanek zavezniške vojske. Zapolnena je nepregledna množina vojnega materiala. S tem je končana največja bitka v zgodovini sveta. Moje zaupanje v vas je bilo neomajno. Niste me razočarali. V vaši hrabrosti, ki ji ni primere, vaši moči, ki je bila izpolnjena z največjimi napori, je vokvrjen najsmelejši načrt v zgodovini vojn. Vojaki! V nekaj tednih ste v boju proti pogosto izredno hrabremu nasprotniku prisilili dve državi na kapitulacijo, uničili najboljše divizije Francije, potokili britski ekspedicijski zbor, en njegov del pa zajeli ali pregnali s celine. Vse ednice vojske, na kopnem in v zraku so tekmovala med seboj v plemenitem tekmovanju za naš narod in veliko nemško državo. Hrabra naša mornarica je sodelovala v teh podvigih. Mnogi od vas, vojaki, so žrtvovali svojo zvestobo z življenjem, drugi so bili ranjeni. Naša srcatrepečevo v globoki hvaležnosti do njih in vas vseh. Plutokratski vladodržci Anglije in Francije, ki so se zarotili, da z vsemi sredstvi preprečijo povelje novega sveta, žele, da se vojna nadaljuje. Naj se njih želja izpolni! Vojaki! Z današnjim dnem je spet oživila zahodna fronta. K vam hite nove in nove divizije, ki se bodo prvič srečale s sovražnikom in ga pobile. Boj za svobodo našega naroda, za biti ali ne biti, se bo zdaj nadaljeval vse do uničenja onih sovražnih vladodržcev v Londonu in Parizu, ki še zdaj verujejo, da morejo najti v vojni najboljše sredstvo za ostvaritev svojih načrtov, naperjenih proti mnogim narodom. Njih zgodovinski pouk bo naša zmaga. Vsa Nemčija je ponovno v duhu z vami.“

Hitlerjev razgla na narod

GLAVNI STAN VODJE RAJHA, 5. jun. DNB. Kancelar Hitler je naslovil na nemški narod naslednji proglas: „Nemškemu narodu! Naši vojaki so zmaganosno končali največjo bitko vseh časov. V nekaj tednih je padlo nad 1.2 milijona nasprotnikov v naše ujetništvo. Holandska in Belgija sta kapitulirali. Britska ekspedicijska vojska je večji del uničena, ostanek pa ujet in preganjan s celine. Tri francoske armade so prenehale obstajati. S tem je končno odstranjena nevarnost vpada sovražnika v Porurje. Nemški narod! Ta v zgodovini najsлавnejši podvig so izvojevali krvavo tvoji vojaki, izpostavljajoč svoje življenje in zdravje v naporih, ki nimajo primere. Zato odrejam, da se začneš od danes izvesiti osem dni zastave po vsej Nemčiji. Naj izkažejo čast našim vojakom! Polne tri dni naj zvone vsi zvonovi v državi. Zvo-

ku naj se pridruži molitev, s katero bo poslej spremljal narod svoje sinove. Kajti, davi so nemške divizije in letalske eskadrilje ponovno krenile v boj za svobodo in bodočnost našega naroda.“

Sedaj bi utegnila vstopiti Italija

NEWYORK, 5. junija. Ass. Press. V poučenih krogih so mnenja, da bo sledil z zaključitvijo prve faze bitke v Flandriji, nov udarec Nemčije, in sicer na Francijo. To bi utegnlo odločiti vstop Italije v vojno. Drugi krogi so zopet mnenja, da bo Italija s tem čakala, dokler ne bosta angleško in francosko letalstvo dobera oslabileni, kajti, tako je, mogoče relativno zavarovati industrijsko visokorazvito dolino reke Pada v se verni Italiji.

Likvidacija bojišča v Flandriji

Zavezniki so se umaknili tudi še iz Dunkerquea, katerega so včeraj zavzele nemške čete in ujele po nemškem poročilu novih 40.000 mož

Francoski uradni komuniké

PARIZ, 5. junija. Havas. Sinočnji francoski vojni komuniké se glasi: Vkrčevanje zaveznških čet v Dunkerqueu je bilo danes uspešno završeno. V teku dneva so se bili junaški boji v predmestjih, nato pa se je bil ogorčen boj od hiše do hiše. Sovražni krog se je vedno bolj zoževal. Zadnje operacije vkrčevanja so bile izvršene pod gostim strojniškim ognjem. Naši vojaki so vse te operacije izvršili z mogočno podporo lastnega in zaveznškega letalstva ter mornarice. Nemška vrhovna komanda je upala doseči obkolitev z uničenjem, zaveznikom pa se je posrečilo osvoboditi se iz teh klešč. Ob srednji Sommi so se bile številne bitke. V noči od 3. do 4. junija so naši bombniki uspešno bombardirali letališča in druge vojaške objekte v Monakovem in v Frankfurtu a.

M. Istočasno je bombardirala angleška RAF industrijsko področje Porurja in Porurja ter razrušila važne industrijske ter železniške naprave. Nemške izgube na letalih pri zadnjem poletu nad Parizom znašajo doslej 25 aparatov, razen tega je bilo opaziti še več težje poškodovanih bombnikov, ki so s skrajnimi napori leteli proti Nemčiji.

Poročilo francoske admiralltete

PARIZ, 5. junija. Havas. Francoska admirallteta je objavila sinoči: V teku noči od 3. in 4. junija je bilo izvedeno ukrepanje zadnjih kopnenih in mornariških čet, ki so branile Dunkerque v popolnem redu. Naše pomorske sile so za tem popolnoma onesposobile pristaniške naprave v Dunkerqueu. S sodelovanjem angleške mornarice je bilo mogoče spr-

aviti preko Kanala nad 300.000 mož. Pri tem je izvršilo nad 300 francoskih vojni in trgovskih ladij nad 200 prevozov. Ob tej priliki smo izgubili 2 rušlice, 5 torpedov in 1 pomožno ladjo. Večina posadk je rešenih.

PARIZ, 5. jun. Havas. Vkrčevanje zaveznških čet na parnike je bilo včeraj ob zori končano. Zadnje dni je bil položaj tu zelo resen. Menili so, da ne bodo mogli rešiti več kakor 100.000 vojakov. Toda, zaveznikom je uspelo prepeljati čez Kanal 335.000 mož. To pomeni, da so za nove boje ohranili veliko vojsko, prekaljeno v strašnih bitkah.

Umik generalov in admiralov

LONDON, 5. junija. Reuter. Med zadnjimi, ki se je včeraj v Dunkerqueu ukr-

cal, je bil admiral Abrial, dočim generalu Priouxu to ni bilo dano. Z zadnjimi četami so prispeli 3 francoski generalji in 3 admiralji. Podali so se takoj v vojno oz. mornariško ministrstvo na konferenco. V vojaških krogih so prepričani, da vključitve 3 važnih kanalskih pristanišč ostaneta zaveznikom še mogočn pristanišči Le Havre in Cherbourg, ki s svojo kapaciteto zadoščata za potrebno zvezo.

Nemci o osvojitvi Dunkerquea

BERLIN, 5. junija. DNB. Vrhovno poveljstvo poroča: Trdnjava Dunkerque je bila po srditih bojih zavzeta. V naše roke je padlo 40.000 sovražnih vojakov in nesteto vojnega materiala. S tem so vsa belgijska in francoska pristanišča ob Rokavskem prelivu do ustja Somme v nemški posesti. S tem je dokončan prvi del velike nemške ofenzive proti sovražniku na zahodnem bojišču, pri kateri smo osvojili Holandijo, Belgijo in severovzhodno Francijo, zajeli 1.200.000 sovražnikov in zaplenili ogromne količine vojnega materiala.

Žrtve letalskega napada na Pariz

Ubityh je bilo 906 ljudi, od teh 202 vojaka — Francoski demanti nemškega poročila — Zavezniški letalski polet nad Nemčijo — Bombardiranje Monakova in Frankfurta ob Meni

PARIZ, 5. jun. Havas. Davi so postali znani detajli o včerajšnjem nemškem zračnem napadu na Pariz. Ubityh je bilo 906 ljudi, od teh 704 civilistov, med njimi 20 otrok in le 202 vojaka. Francoska protivletalska obramba je sestrelila 25 nemških letal. V nasprotju z nemško trditvijo, da bi bili pri tem Francozi izgubili 79 zasledovalnih letal, je treba pribtiti, da znašajo resnične izgube teh le 7 letal. Dočim Nemci trde, da so na tleh poškodovali 3- do 400 francoskih letal, je ugotovljeno, da je bilo na tleh uničenih le 15 letal. Francosko represalije so sledile takoj. Kot delno povračilo za bombardiranje Pariza so Francozi bombardirali letališča, tovarne in železnice v Monakovem in Frankfurtu a. M. Vsa naša letala so se vrnila.

PARIZ, 5. jun. Havas. Ministrstvo za informacije javlja, da so neresnične vesti nemškega uradnika poročila, češ, da so nad Parizom sestrelili 104 francoska letala, po hangarjih v okolici velenista pa 400 letal. Vesti so popolnoma izmišljene. Francozi so izgubili 7 letal, sestrelili pa 25 sovražnih. Med ujetniki je tudi neki

nemški pokovnik, poveljnik eskadrilje. Po hangarjih je bilo uničenih le 15 francoski letal, večinoma turističnih.

LONDON, 5. jun. Reuter. Davi so nemci Le Havre ponovno bombardirali.

LONDON, 5. jun. Reuter. Davi so postale znane podrobnosti o zaveznških bombardiranjih Nemčije v noči od ponedeljka na torek. Bombniki RAF so v Porurju popolnoma razrušili največjo avtomobilsko tvornico v Nemčiji. Tudi ostale industrijske naprave v Porurju so bile na več mestih težko poškodovane. Francosko letalstvo je težko poškodovalo letališča v Monakovem in Frankfurtu a. M., pa tudi železniške naprave in tovarne v okolici obeh mest. Severno ob Abbevillea so bili uničene nemške oklopljene in motorizirane kolone.

LONDON, 5. jun. Havas. Letalsko ministrstvo javlja: Letalske sile so nadaljevale z napadi pri Dunkerque. Velike sile britskih letal so bile v akciji tudi ponoči. Napade so sovražne čete, ki so se pomikale k Dunkerqueu z juga. V porurju in dolini Rena je bilo napadenih več rafine-

rij, cisternskih vlakov in skladišče. Bombardirani so bili sovražni aerodromi v severnozahodni Nemčiji in a Holandskem. Eno letalo se ni vrnilo. Naša letala v Franciji so napadla nemške kolone v južni Belgiji. Sestrelila so dve sovražni letali, dve naši se nista vrnili.

Cripps angleški poslanik v Moskvi

MOSKVA JE PRISTALA NA IMENOVANJE CRIPPSA — TUDI FRANCOŠKI VELEPOSANIK ZAMENJAN.

MOSKVA, 5. junija. DNB. Uradno javljajo, da je angleški odpravnik poslov v Moskvi obiskal komisarja za zunanje zadeve Molotova in mu pojasnil namen angleške vlade, da bo dosedanji veleposlanik Seeds zamenjan s Crippsom kot veleposlanikom brez posebnih funkcij. Molotov je izjavil, da vlada pristaja na to. Zatem je obiskal Molotova tudi francoski poslanik, ki je izrazil željo francoske vlade, da se dosedanji poslanik Naggyar

NOVE PROTIZAVEZNIŠKE DEMONSTRACIJE V MADRIDU

MADRID, 5. junija. Ass. Press. Kljub obljubam, ki jih je dalo notranje ministrstvo angleškemu veleposlanstvu, so se v zadnjih dveh dneh ponovile v Madridu demonstracije proti Angliji in Franciji.

RUSI ZAPUSTE ESTONSKO?

RIGA, 5. junija. Stefani. Po vesteh iz Revalla, je estonski zunanji minister dejal v svojem govoru po radiu, da je Sovjetske zveze ustregla željam estonskega naroda in sklenila odpoklicati vse svoje oddelke suhozemske vojske iz Estonke.

zamenja s Bonom. Komisar je dejal, da ne vidi ovir za to izpremembo in da bo še v telu današnjega dne odgovoril francoski vladi.

LONDON, 5. junija. Reuter. Sinoči v poznih urah je sovjetska agencija Tass preko ardia objavila, da je sovjetska vlada izdala agremnt k imenovanju angleškega veleposlanika sira Stafforda Crippsa v Moskvi. Angleški veleposlanik je na poti iz Aten v Moskvo.

Maribor

Košачani proti priključitvi k Mariboru

Preprost kmet iz košaške občine nam je poslal tale dopis:

»Dosti se je že govodilo o priključitvi okoliških občin k Mariboru, komaj se je pa razburjenje malo pogoje, se spet sliši, da je neka politična stranka imela preteklo soboto sejo, na kateri se je sklepano, da se priključi cela občina Košaki k Mariboru. Ozadje je tukaj čisto gotovo spor za 500.000 din.

Občani občine Košaki se vprašujemo, ali je potrebno to razburjenje sedaj v teh resnih časih, ko je itak vse razburjeno. Nas občanov občine Košaki še nikdar nihče ni vprašal, ali smo za priključitev ali ne. Če smo dolžni davke plačevati, potem imamo tudi pravico protestirati proti temu, da nas kratko malo proti naši volji priključijo. Od bivše občine Košaki, ki ima nekaj tisoč prebivalcev, je bil samo en član stranke in je baje še ta proti priključitvi glasoval. Torej se občani čudimo, kako more stranka brez vednosti občanov sklepati o tako važnih stvareh. Zato prosimo, da nam merodajne oblasti dajo možnost glasovanja pri tem vprašanju, da lahko svojo voljo prosto izrazimo. Naša občina ima čisto kmečki značaj, je hribovita in za mesto nepripravna. Tudi mestni občini bodo delali naši hribi pri kanalizaciji velike ovire. Tudi naši hlevi, gnojne jame, gnoj itd. se prav malo strinjajo s finimi mestnimi predpisi. Rezervar mesta občine bo tudi treba premestiti, da bodo tudi hribovski občani deležni

mestnega vodovoda. Šušlja se, da hoče mestna občina le boljše dele za sebe obdržati, slabši del pa prepustiti Pesniškemu dvoru. Proti taki delitvi najodločneje protestiramo, ker je naša občina že

dokazala, da se lahko tudi naprej sama vzdržuje, kakor se je do sedaj. Bodočnost mesta je na desnem bregu, nas pa naj mesto lepo na miru.

Več občanov občine Košaki.

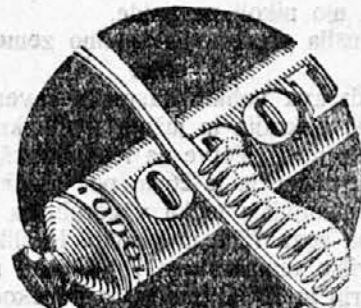
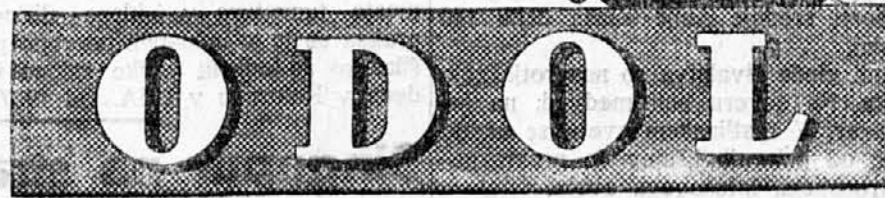
Stavbena zadruga „Naš dom“ ima lastno opekarno

Sinoči je bil pri Povodniku dobro obiskan sestanek stavbinske zadruge »Naš dom«, ki ga je vodil zadržni predsednik krojaški mojster g. Kac. Ta je obširno poročal o dosedanjem delu zadruge, ki ima namen v bližnji bodočnosti, ko se bodo razmere spremenile, pričeti z gradnjo stanovanjskih hišic. Zadruga je vzela v najem opekarno v Požegi pri Jesenci (Fram) za 20.000 din letne najemnine. Delo v opekarni lepo napreduje in imajo že 100.000 kosov opeke v surovem stanju. Prodajali jo bodo predvsem svoji mčlanom, pa tudi zasebnikom. — Opeka bo cenejša kakor drugje. Skupni ogled opekarnice bo v nedeljo 16. tm. pop. Predsednik je nato poročal, da je zadruga sklenila črtati vse tiste, ki so se prijavili v zadrugo in niso izpolnili svojih dolžnosti. Za to je določen 8 dnevni rok. Po tem roku bodo vsi tisti črtani, ki se ne bodo javili v zadržni pisarni. Predsednik je ovrzel kampanjo proti novim zadržim z dejstvi, da je delo pozitivno in za zadržarje koristno. Zaradi informi-

ranja članov bodo vpeljeni redni mesečni sestanki. Po predsednikovem poročilu use je razvila živahna debata.

Vsakdo občuduje lepe zobe

zato morate svoje zobe stalno negovati z idealnim sredstvom za čiščenje zob, z zobno kremo ODOL.



Veličastna polkovna slava

Danes slavi 32. topniški polk v Mariboru svojo polkovno slavo v počastitev spominškega dne na veličastne operacije naše vojske na Koroškem leta 1919. V lepo okrašeni vojašnici Vojvode Putnika so se k slovesnosti zbrali komandant mesta brigadni general Golubović, župan dr. Juvan, podžupan Zebot z večimi mestnimi svejniki, škof dr. Tomazič v spremstvu dr. Osterca, predsednik okrožnega sodišča dr. Hudnik, šef drž. tožilstva dr. Zorjan, za okrajno sodišče sodnik dr. Štukelj, oba okrajna načelnika, dr. Šiška in Ajlec, predstojnik mestne policije St. Kos, komisar obmejne policije Žun, šef davčne uprave Josip Sever, oba poštna šefa Ortan in Šetinc, ravnateljica kl. in realne gimnazije Mastnak in dr. Heric, predsednik trgovskega gremija veletrgovec Oset, za »Putnika« ravnatelj Looš, rezervni oficirji s pred-

sednikom Perhavcem na čelu, Sokoli in Slovenski fantje v krojih, Maistrovi borci, zastopniki Jadranske Straže, predstavniki vseh kulturnih in drugih organizacij ter nenavadno veliko število občinstva.

Pravoslavne cerkvene obrede je opravil prota Ivošević, katoliške kurat Zavodlal, muslimanske pa iman Halil Imanović. Po slovesnem rezanju slavskega kolača je nagovoril goste in vojake domačih slave komandant polka polkovnik Kiler ter v lepem govoru poudaril pomen prireditve. Sledil je defile vojaštva pred časno tribuno, nakar je bila gostom prirejena zakuska, pri kateri je sodelovala vojaška godba. Razni ogovorniki so ob tej priliki nazdravljali naši vojski, domovini in kraljevskemu domu. Popoldne bo v vojašnici vojaška narodna veselica.

Mezdno gibanje krojaških pomočnikov

Mo stri . . .

Krojaški mojstri so na pobudo Osrednjega društva oblačilnih delavcev v Mariboru v zvezi povišanja mezd zaradi nastala draginje takoj pristali na pogajanja, nakar so bili stavljeni od obeh strani predlogi.

Združenje krojačev v Mariboru je vzelo za podlago minimalni cenik, katerega je s trudom vsaj deloma v svoji stroki uveljavilo, upoštevajoč pri tem gmotni položaj svojih odjemalcev.

Ta predlog, katerega je stavilo Združenje pomočnikom, predvideva tedenske plače 335 din, najnižje pa 180 din.

Neresnična je trditev, da so krojaški mojstri pomočnikom ponudili tedenske mezde od din 120 do 180. Ne zanikamo, da je pri pogajanjih bilo govora o tedenski plači od din 120 do din 180, vendar se je ta mezda nanašala samo za začetnice-praktikantinke šiviljske, ne pa krojaške stroke. Kar se tiče prekinitve pogajanj, moramo ugotoviti, da se je ista izvršila prej od strani pomočnikov, še le potem iz stvarnih razlogov od mojstrov. Toliko v pojasnilo. Združenje krojačev v Mariboru.

Pomočniki . . .

Kakor smo že poročali javnosti, so se pogajanja med mojstri in pomočniki razbila. Vsa čast poedinim mojstrom, da so uvideli današnje razmere in so povišali plače. Najbolj so prizadeti mladi pomočniki in pomočnice, niso plačani niti

po zakonu. Posledice katere lahko nastanejo v našem obupnem položaju si bodo morali mojstri sami pripisati. — Pomočniki

Pod tem naslovom je izdal mariborski odvetnik dr. Jurij Jan zanimivo razpravo o prehodni ureditvi kredita v sedanjem napelem položaju ter njegovi dokončni preureditvi po končanih vojnih napetostih.

Razprava izgleda tako strokovno in retično le znanstvene zavode. V bolj kmetom, o vseh vrst, ker ba form največje ug

Pisec seznanja z bistvom denar boko znanstven v dosedanjem prave vzroke. T vitvijo, da se r če se kredit ur principih. Ti pe ki kreditnotehn

V drugem svojega kreditu ledino do sed znanstvenega deloma opira gospodarskega ki je tako reši že vnaprej pr tehnike, da bi

Pisec ugotov notehnična pr glede praktičn

• Važno za novinarje! Drevi, v sredo, ob 19. bo v klubski sobi Kino restavracije važen razgovor v Mariboru delujočih poklicnih novinarjev. Na dnevnem redu je vprašanje nove ureditve pokojninskega zavarovanja. V interesu vsakega posameznega člana je, da se tega razgovora udeleži, ker bi sicer mogel utrpeti veliko gmotno škodo.

• Dohodki mariborske carinarnice so znašali v preteklem proračunskem letu 112.275.796 din in so za 10 milijonov višji od predpreteklega. Tudi letos so carinski dohodki kljub slabim razmeram še na zadovoljivi višini. Maja je bilo teh dohodkov 10.316.795 din.

• V grajski kleti neumorno slika naš znani mojster prof. Stern. Njegove freske zbujejo splošno pozornost.

• Akademski slikar Golob je dobil častno naročilo, naj naslika freske v neki kapelici pri Prevaljah.

• Obrtna oblast je maja črtala 20 obrti, na novo pa podelila 18 obrtnih pravic v Mariboru.

• VSO PRIJETNOST POMLADI BOSTE OBCUTILI PRI ZVEČENJU AMERIKANSKIH CIK BONBONOV. Zaloga za Jagoslavijo: Matš Jeras, Ljubljana, Miklošičeva 34, tel. 39-33.

AKADEMIJA SOKOLSKÉ ŽUPE MARIBOR ki bo v soboto, 8. junija 1940 ob pol 21. uri v Sokolskem domu, bo pritegnila posetnike iz vseh krajev. Zato si nabavite vstopnice v predprodaji pri »Putniku«.

Ne pozabi naročnine!

Knjiga o kreditni tehniki

no, da izgleda res, da si bo moral znanstveni svet te osvojiti, praksa pa po njih ravnati.

V tretjem poglavju pisec razvija postopek, kako se morejo nova pravila prenesti na obstoječe kreditne zavode.

premoste le na ta način, da na eni strani znižajo obresti za vloge, na drugi strani pa tudi obresti za kredite. Radi novih prednosti, ki jih dobe terjatve iz vlog, pa se bodo vloge še kljub temu večale.

Poslodavci morejo radi tega dobiti zadostne dolgodobne kredite proti za sedanje razmere nepojmljivo nizkim obrestim ter tako mirno zaposlovati zadostno število delavcev in drugih nameščencev. Razprava podaja zato na tem polju skupni gospodarski program podjetnikov, kmetov, obrtnikov in delavcev.

Zelo dalekosežne reforme predlaga pisec tudi za krajevne kreditne zavode. Te napravi skoro povsem avtonomne s tem, da razloži, kako morejo kred. zavodi obvladati kraj. promet tudi z lastnimi sredstvi. Med drugim predlaga ustanovitev lista za zbiranje prepisov dobroimetja ter praktično izvedljivo manipulacijo z njim. Dalje razvija načrt, kako naj kred. zavodi izpremenijo svoje poslovanje. Tozadevni predlogi so zelo važni in temeljito podprti. So pa tudi lahko izvedljivi. Take reforme omogočajo posebno podoželskim posojilnicam nov razvoj in velik gospodarski razmah.

V četrtem poglavju popisuje razprava velike prednosti za narodno gospodarstvo, če se nasloni na kreditno tehniko, v petem pa socialne in politične posledice take reforme. To knjigo, ki bo skoraj gotovo s svojimi idejami odločilno vplivala na nadaljnji razvoj kreditne vede in ureditve kredita, toplo priporočamo. Stane le 25 din in je torej gmotno dostopna vsem slojem.

Zanimivosti**Sovjetska Rusija – najprostranejša država sveta****Zemljepisni podatki o ozemlju, ki sega od Karpatov preko Sibirije do Vladivostoka**

Iz pravkar v Beogradu izišle knjige Vuka Dragovića SSSR prinašamo naslednji izveček za poznavanje velike države na vzhodu Evrope.

Sovjetska Rusija je po svoji površini najprostranejša država sveta. Meri 21.272.000 km². Je tedaj trikrat večja od Zedinjenih držav Ameriških, 90krat večja od Velike Britanije, 85krat od Jugoslavije, 700krat od Belgije. Njena najskrajnejša vzhodna in zahodna točka je oddaljena le malo manj kakor severni tečaj od ravnika. Razlika v času znaša med vzhodno in zahodno mejo Rusije 10 ur, veliko del leta tedaj sonce nad njo nikoli ne zaide.

Rusija predstavlja šestino zemeljske oblike.

Je država velikih nasprotij severnih ledenih pokrajin in južnih toplih krajev, ki dajejo po tri žetve na leto. Površje Kaspijskega morja je 26 m pod gladino oceanov, najvišja točka v gorah, na Pamirju pa sega 7500 m visoko. Razlika med najvišjo temperaturo 70° C pod ničlo v Sibiriji in 70° C nad ničlo ponekod v notranjosti srednje Azije znaša celih 140 stopinj.

Tudi glede živalstva so nasprotja zelo velika. Na severu beli medved, na jugu tiger. V rastlinskem svetu se nizajo vrste od polarnih lišajev do prekrasnega tropskega lotosovega cveta.

Takjen je svet, kjer se

vsako leto pomnoži prebivalstvo za 3.000.000 duš.

Nad 183 milij. ljudi biva na tleh sovjetske Rusije. Od tega je 55.909.900 duš v mestih, leta 1926 je bilo teh le 26.314.114! Na vasi je bilo 1926 še 120.713.801 ljudi, zdaj jih je mnogo manj. Prebivalstvo v mestih se tedaj hitreje množi, kar gre na račun nagle industrializacije. Lani je bivalo v mestih Rusije 32% vseh ljudi (1926 17,9%), na vasi pa 67,2% (1926 še 82,1%) duš!

Ruska mesta silno naglo naraščajo.

Moskva, ki je imela 1926 še 2.029.425 prebivalcev, šteje danes že 4.137.018 duš. Leningrad je v istem času narasel od 1.196.065 na 3.191.304 ljudi. Velika mesta so še Kijev 846.293, Harkov 833.432, Baku 869.347, Gorki (Nižji Novgorod) 644.116, Odesa 604.223, Taškent 585.005, Tbilisi (Tiflis) 519.175, Rostov na Donu 510.253 in Dnjepropetrovsk (Jekaterinoslav) 500.622 prebivalcev. Nad 400.000 duš imajo še mesta Staljingrad (Jusovka), Staljingrad (Caricin), Sverdlovsk (Jekaterinoburg), Novosibirsk in Kazani. Tri in dvajset ruskih mest šteje od 200.000 do 400.000 duš, nadaljnjih 41 mest pa od 100.000 do 200.000 prebivalcev.

Dvanajst republik SSSR

Največja država v sklopu Sovjetske unije je federativna država Ruska, ki meri 16.593.080 km² in šteje 109.278.614 prebivalcev. Po številu ljudi se potem zvrste republika Ukrajinska 30.960.221 duš, Uzbekistan 6.282.446, Kazakstan 6.145.937, Beloruska republika 5.567.976, Gruzinska republika 3.542.289, Azerbajdžanska 3.209.727, Tadžikiska 1.485.000, Kirgiška 1.459.301, Armenska 1.253.985, Turkmenska 1.253.985 in Karelijsko-finska republika.

Kako je naraščala Rusija

Ozemlje sovjetske Rusije se razteza na dve celini, Evropo in Azijo. Na Evropo odpade 4.670.000 km², na Azijo 16.602.000 km². V začetku 18. stoletja je imela Rusija še 12.000.000 km² obsega, v teku 18. stoletja se je povečala na 15.000.000 km². V 19. stoletju je bilo priključenih v Aziji 7.200.000, v Evropi pa 790.000 km² ter je država narasla na 23.980.000 km². Slovanski narodi štejejo 77,4% vsega prebivalstva, od tega Rusi 53, Ukrajinci 21,2, Belorusi 3,2%; Mongoli in Tunkotatari štejejo 11,4%, Armenci in Gruzini 2,3, finska plemena 1,9, Židje 1,8, ostali 5,2% prebivalstva.

Žrtve za sedanjí obseg

Ruska osvajanja v Aziji so bila v glavnem kolonizatorska, pacifistična na ra-

čun anarhične Kitajske. V mali Aziji je pa Rusija izgubila v bojih sredi 19. stoletja 5000 mož in skoro dvakrat toliko ranjencev. Največ so jo pa stala zavojevanja v Evropi. V bojih s Turčijo je carska Rusija izgubila 750.000 ljudi preden je dobila izhod na Črno morje. V vojnah s Švedsi za izhod na Baltsko morje je pa morala žrtvovati Rusija 700.000 mrtvecev. Oba ta izhoda sta pa dejansko pot v zaprto morje. Edina svobodna luka je na severu Murmansk.

V rusko-japonski vojni je Rusija tudi izgubila svoje ozemlje. Svetovna vojna je odtrgala od nje 818.000 km² zemlje, iz katere so nastale Litva, Letonska Estonška, Finska in Poljska. Besarabija je šla

k Romuniji, Kars v Mali Aziji pa k Turčiji.

Dolžina mej sovjetske Rusije je ogromna

blizu 60.000 km. Od tega odpade 43.000 km na morsko obalo, 17.000 na kopno. Večji del morskih obal, 10.000 km je v Severnem Lednem morju dolgo časa pod ledom. S Finsko ima Rusija 1590 km meje, z Estonsko 277, Letonsko 250, Poljsko 1412, Romunijo 742, Turčijo 602, Iranom 1750, Afganistanom 1700, Kitajsko 3000 in Japonsko 170 km meje. Po rusko-finski vojni so sovjeti popravili svoje zahodne meje ter si zagotovili ob Baltu važna stratežična oporišča za varnost Leningrada in svojega baltskega primorja.

Pomen molibdena za vojno industrijo

Kovina molibden je znana že od 1782. Do svetovne vojne so jo uporabljali le za izdelovanje električnih žarnic in peči. Med svetovno vojno je pa Nemčija nvažala norveški molibden in ga mešala namesto tungstena v jeklene zlitine. Ta praksa se je v industriji posebno pospešila, ko so odkrili velike zaloge molibdena v Koloradu v USA. Od 1937 dalje

so USA proizvedle 438.000, Norveška pa 11.000 stotov molibdena. Manjše količine so dale še Mehika, francoski Maroko in Peru.

Po začetku sedanje vojne so Zedinjene države izvozile 389.000 stotov molibdena v vrednosti 14 milijonov dolarjev. Velika Britanija in Rusija sta bili glavni izvoznici.

Singapur na straži pred vrati Vzhoda

Singapur ima za Veliko Britanijo najboljši stratežični položaj in največji pomen na Daljnem vzhodu. Leži v ožini Jahore. Tu je najmodernejša ladjedelnica na svetu, ter se morejo opremiti naj-največje ladje vseh vrst. Obramba je izpolnjena z izredno dobrim letalskim oporiščem v neposredni bližini. Skladišča morejo za dalje časa oskrbovati vse brodovje v Tihem oceanu. Gradnja Sin-

gapura je trajala 11 let in je stala okoli 300.000.000 din. Izkopano je bilo blizu 5.000.000 ton zemlje. Topovi najtežjega kalibra so postavljeni na maskirane položaje. Protiletalska obramba je baje edinstvena. Velika Britanija ima v Singapuru svoj »Portsmouth« na vratih Tihiega oceana, od koder more njeno brodovje operirati s polno silo, ako bi se pokazala potreba za to.

Živilske karte tudi za ženitovanja

Švicarski list »Der Bund« prinaša v reportaži iz Nemčije naslednjo vest: »Kadar se kdo v Nemčiji namerava poročiti, zadostuje, da se obrne na urad za razdelitev živilskih kart, da dobi dopolnilne karte za ženitovanjsko kosilo. Priloženo mora biti potrdilo nameravane poroke. Na ta način se lahko povabi na

pojedino 12 oseb. Na ženitovanjsko karto se dobi 3 funte mesa, 10 jajc itd. Važno ni, če je povabljenih 12 ali samo 6 oseb. Če se trgovcu z vinom ali likerjem pokaže svatbeno potrdilo, tedaj založi ta navdušen ženina z nekaj steklenicami dobrega vina, ki ga hranijo le za najboljše goste.

Spravila je na svet 1200 otrok

Terezija Kadrikova iz Bratislave je imela pred dnevi nenavaden jubilej. Minilo je točno pol stoletja, ko je prvič pomagala pri porodu kot novo nastavljen babica. Poslej je pomagala porodnicam s spretno roko in spravila na svet

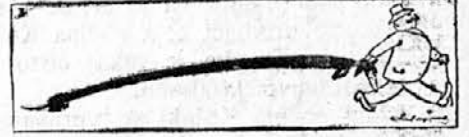
1200 dojenčkov. Večina teh otrok še živi, da, Kadrikova je pomagala v mnogih primerih tudi tam, da so matere srečno pritisnile nebolgljene novorojenčke na prsi.

Na vesti o razdelitvi Belgijskega Konga med Francijo in Anglijo ne dajejo v londonskih krogih nobenih pojasnil.

Kadrikova je še vedno krepka in še malo ne misli zapustiti svojega poklica. Postavila bo polagoma še večji rekord s svojo spretno pomočjo pri viru življenja.

Z zahodnega bojišča:

Na levi: Naskok angleške pehote iz zaklonov — Na desni: Prehod



Če ima človek trmastega psa...

Ženske in barve

Ko se je pred sto leti pojavila neka lepota v kričeči rdeči obleki na plesu, so se dame čudile. Sloviti pisec Balsac jim je pa pojasnil, da ima vsak značaj okus, ki po svoje izbira prijetne barve. Tako imajo temperamentne in glasne ženske rade rdeče toalete, prepirljiva ženska izbere svetlooranžne, vinskiordeče ali pa zelene barve. Dame, ki dajejo prednost mrkim barvam, so precej zagonetne narave, ker je črna barva zatrotiška. Zato so ženske, ki se pogosto rade oblačijo v črnikaste obleke, nagnjene k melanholiji. Nasprotno temu izbira jo ljubke, pa tudi slabe ženske, ki nimajo trdnosti v značaju, bele barve. Te ženske so do neke mere domišljave in kokotne. Cesarica Josephina, madame Tallien in Rocamier so se rade oblačile v belo. Rožnate barve ljubijo dame, ki bi rade prikriale pravo starost. Mlada dekleta nasprotno, ki hočejo biti že zrelejše, se oblačijo v temnejše tone barv. Rožnato rumene barve cenijo običajno dame, ki so vesele in ljubeznive, zelo pristopne. Modre barve nosijo dame, ki imajo pred moškimi prednost. Te so mirne, oprezne ženske ter velike moralistke. Siva barva je obleka tužnih žensk, bolnega značaja.

No, od Balsacovih časov se je izpremenil ves svet, pa tudi pojem o barvah. Zdaj nosijo ženske pač takšne barve oblek, ki jim najbolj pristojajo.

1.540.000 brezposelnih je imela Anglija še pred letom dni. Kljub vojni, ko so potrebne delovne sile povsod, ima Anglija še zdaj 973.000 brezposelnih...

Orient ekspres je ukinila Turčija na svojih tleh. Zveze z Evropo bodo vršili poslej le redni turški vlaki.

Siegfriedovo črto podaljšuje njen konstruktor inž. Todt v Belgiji, da onemogoči event. zavezniško ofenzivo tod skozi proti Nemčiji.

V nadomestilo za izgubljeni belgijski in holandski premog, ki ga je lani prejela Francija 3.750.000 ton, bo dajala poslej Anglija večje količine tega goriva Franciji. Letni izvoz premoga iz Anglije v Francijo bo znašal 20 milijonov ton.

Velika razprodaja

manufakturnega blaga radi nemogoče dobave blaga v čisti volni. Prodajamo od 20-30% ceneje od znano nizke stare cene. Zato pohitite vsi v ...

Češki magazin

(pri glavni policiji)

Mariboru

Ne zamudite prilike, dokler zaloga še traja!

KUHARICA
za vse išče službe pri boljši družini. Dopise poslati na ogl. odd. »Večernika« pod »Zanesljiva«. 4030-3

Mlad
PEKOVSKI POMOČNIK
zmožen vsakega dela, išče službe. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Mariborčan«. 4024-3

18 LETNA
delavoljna deklica išče službe k mali družini v meščanskem gospodinjstvu, v postrežbi kakor v kuhinji večja in ljubiteljica otrok. Naslov: Ida Repanšek, Podpeca Črna pri Prevaljah. 4054-3

STANOVANJE ODDA
SOBO IN KUHINJO
oddam s 1. julijem. Meljska c. 43-1. 4042-5

Dam takoj v najem
STANOVANJE
sobo in kuhinjo, ter brivski salon za dame in gospode. Brez inventarja. Nasov v ogl. odd. »Večernika«. 4039-5

2 SOBI IN KUHINJO
oddam. Vprašati Kneza Kocija ul. 26-1, levo, od 1/2 6. ure dalje. 4027-5

Pedisa
KOPALNA SOL ZA NOGE
PROTI POTENJU, UTRUJENOSTI IN BOLEČEMU VNUTJUNOG, TRDI KOŽI, KURJIM OČESOM IN OZEBLINAM
DIN 5.-, 6.- IN 12.-
DROGERIJA
Kanc

STANOVANJE
z lepo obo in kuhinjo, sončno oddam z vsemi pritliklinami. Nova vas, Bolfenkova ul. 6, pri Maribofu. 4026-5

Oddam v najem
LEPO SOBO IN KUHINJO
v novi hiši za »Rapidovim« igriščem s 1. julijem. Vprašati Stritarjeva ul. 18, Maribor. 4046-5

STANOVANJE
soba in kuhinja, se odda s 1. julijem. Ciril-Melodova ul. 4, Studenci. 4002-5

ENO IN DVOSOBNO STANOVANJE
sončna lega, oddam Bischof, Melje, Kacjanerjeva 22. 3998-5

ZAPRTO STANOVANJE
sončno, 1 sobo, kuhinjo in predsobo, oddam, Makarjeva ul. 13, Studenci. 4007-5

Sončno
TRISOBNO STANOVANJE
s kopalnico 1. julija oddam. Aljaževa 4. 4044-5

TRISOBNO STANOVANJE
s kopalnico in vsemi pritliklinami v centru mesta se s 1. julijem odda v najem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 4052-5

ENOSOBNO STANOVANJE
oddam na Pobrežju. Aleksan drova c. 16. 4025-5

STANOVANJE
sobo in kuhinjo, oddam 1. julija. Sp. Radvanjska c. 3a, Studenci. 4043-5

SOBA IN KUHINJA
se takoj odda. Radvanjska 24 Studenci. 4051-5

PREHRANA
GOSPOD
se sprejme na stanovanje in hrano, soba s posebnim vhom. Frančiškanska 21-1, levo. 4041-7

Najboljša
KAVA
najfinejšo čajno maslo in malinovce. »Kavaler«, Gosposka ulica 28. 4034-7

SOBO ODDA
Leza
SEPARIRANA SOBA
se odda. Koroška c. 62-1 levo. 3035-8

SONČNA SOBICA
pranza ali opremljena z vrtom se odda. Cena 70 din. Nova vas Livadna 8. 4033-8

SOBO
separirano, oddam. Mesečno 80 din. Zg. Radvanjska c. 87, zraven tovarne svile, 4008-8

SOBO
s štedilnikom oddam 1. julija. Koroška c. 63. 4048-8

SOBA
se odda takoj dvema gospodom ali gospodičnima z vso oskrbo. Meljska c. 31-1, desno. 4050-8

OPREMLJENA SOBA
se takoj odda gospodu Koroška c. 41. 4049-8

POSEST

hitro in ugodno



Kupite ali prodajte vaše posestvo potom realitetne pisarne
„TRIGLAV“
Maribor, Aleksandrova c. 12
Telefon 25-31

STAVBENA PARCELA
v mestu Maribor, zelo sončna lega, 3 minute od Stolne cerkve naprodaj. Povprašati v ogl. odd. »Večernika«. 3787-11

PARCELO
v Mariboru ali okolici kupim. Ponudbe na upravo »Več.«, Ptuj. 4053-11

Lasteks

kopalne obleke
novost sezone
prinaša

C. Büdefeldt

Gosposka ulica 4-6

SOBO ISČE

OPREMLJENO SOBO
zračno in sončno, tudi blizu avtobusne postaje, zunal cen tra, išče mišen zakonski par. Event. tudi s hrano. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Točen plačnik«. 4022-9

OBRT - TRGOVINA

NAHRBTNIKE
v veliki izbiri nudi Ivan Kravos, Aleksandrova 13. 3696-13

DEŽNE PLAŠČE
iz balonske svile, poseben kroj, Vam nudi modna trgovina Josip Šraj, Maribor. 3847-13



Dipl. optik
E. PETELN
MARIBOR - GRAJSKI TRG 7

POHIŠTVO-OPREMA

SPALNICO
iz trdega lesa, slike preproge in razno selitveno blago prodaja skladiščnik, Meljska c. sta 29. 3800-17

ŽENSKI KOTIČEK



Kopalna sezona!

Velika izbira kopalnih oblek in posebnih delov

A. Hedžet, Maribor

MODRČKI
stezniki, rokavice, nogavice, damsko perilo najceneje pri Š Kečič-u, Stolna 1. 11406-18

POSTELINE ODEJE

samo z belo vato, močno prešite, postelino perilo, zglavni ki tuhne, koce, madrace, in leti, kuh in perje po uainižji cenil. A. Štuhec, Maribor. Štol na ul. 5. 3328-18

KOPALKE - NOGAVICE
bluže jopice, sviterje, žemperje, otroške garniture (last ni izdelki), perilo, kombineže volna: »Mara« Oset, Koroška 26. 4011-18

SVILE ZA OBLEKE
novi vzorci - prinaša modna trgovina Josip Šraj, Maribor. 3960-18

GLASBILA

Prodajam velik
AVTOMATSKI GRAMOFON
ali zamenjam za harmmoniko. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 4020-20

VOZILA

Globok
OTROŠKI VOZIČEK
moderen, dobro ohranjen, prodaj takoj poceni. Vprašati Krekova 2, pri hišniku. 4037-22

IZGUBLJENO

SAMC - RAČE
izgubil križasti rjavi letni suknji. Prosim naj se mi vrne. 0038-42

ZIVALI

LOVSKI PES
sliš: na ime »Tela«, se je zašel. Oddati ga proti nagradi v Gregorčičevi ul. 17. 4057-24

ŠIRITE »VEČERNIK«!

RAZNO RAZSTAVA PREPROG

Banovinska tkalnica preproge iz Sarajeva razstavlja svoje preproge in perzilanje v Ljubljani v dvorani hotela »Slon«. Desni glavni vhod. Izložba je otvorična cell dan od 5. VI. do vklj. 10. VI 1940. Prezvamemo naročila na dolgoročna odplačila. 3976-28

KOPALNA PEČ
kompletna; na prodaj. Vprašati o ogl. odd. »Večernika«. 4028-28

Continental



na ugodne mesečne obroke
IVAN LEGAT
Maribor, Vetrinjska ul. 30
Ljubljana, Prešernova ul. 44

Preselitveno naznanilo

Vijudno soporočam vsem mojim cenj. odjemalcem, da sem preselel mojo **TRGOVINO SPECERJE, KOLONIALE, PERUTNINE** itd. iz Stolne ulice št. 4 na

Koroško cesto št. 3

nasproti pivovarne Tschellgi.

Tudi tu bom nudil vsem svojim cenj. odjemalcem prvovrstno blago po najnižjih cenah. Priporoča se

Franc Travisan

Moderna izdelava fotografij

fotoamaterska dela pri

Japlju, Gosposka 18/1.



Damski poletni čevlji
od 120.- - 160.-



Izredna priložnost!

Hotel Zamorec, Gosposka 30
Oglejte si stransko izložbo!

Stanovanje.

3-4 sob, v novejši hiši v bližini parka ali v vili, moderno z vsemi pritliklinami, na južno ali zahodno stran, iščem takoj. Ponudbe na ogl. odd. pod »Moderno stanovanje«.

Vse pisarniške potrebe pri Tiskovni zadugi

pri Tiskovni zadugi

Aleksandrova cesta 13 - Telefon 25-45

